

Primjer broj 8

8-1

Preduzeće "X" ima sljedeće stanje na relevantnim računima glavne knjige na dan 01.02.t.g.: Tekući račun 4.000€, Građevinski objekti 100.000€, Ispravka vrijednosti građevinskih objekata 60.000€, Kratkoročne hartije od vrijednosti 800€, Devizni račun 15.000€, Oprema 8.000€, Ispravka vrijednosti opreme 5.000€, Rezervisanja za troškove popravke u garantnom roku 500€.

Prenijeti dato stanje na račune glavne knjige, a zatim hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće ekonomske promjene:

1. Preduzeće je komisijskim putem utvrdilo da je zbog promjene tržišnih uslova došlo do pada vrijednosti (tržišna vrijednost) građevinskog objekta u funkciji za 1.800€.
2. Primili smo inofakturu za kupovinu opreme čija je fakturna vrijednost 2.000€ (2000\$).
3. Upravni odbor je odlučio da proda na berzi sve kratkoročne hartije od vrijednosti za 700€. Prodate su sve hartije od vrijednosti i novac je uplaćen na tekući račun (ugovor i izvod)
4. Prema deviznom izvodu poslovne banke, isplatili smo obavezu prema ino dobavljaču, što obračunato po srednjem kursu na dan uplate iznosi 3.000€. (veza promjena 2)
5. Na osnovu zapisnika tržišni inspektor je izrekao kaznu u iznosu od 100€.
6. Nadležni organ je donio sljedeće odluke o rashodovanju:
 - a) Građevinski objekat koji je potpuno otpisan, čija je nabavna vrijednost 20.000
 - b) da se rashoduje mašina čiji je nabavna vrijednost 850€, otpisana vrijednost 550€. Procijenjeni otpaci osnovnih sredstava iznose 100€.
7. Na osnovu odluke organa upravljanja ustupljeno je bez naknade preduzeću „Abacus“ mašina čija je nabavna vrednost 500€, otpisana vrednost 400€
8. Primljena je faktura od serviseru za opravku proizvoda u garantnom roku na iznos 714€. Troškovi servisiranja su 600€, a iznos ulaznog PDV je 114.

8-2

Trgovinsko preduzeće na veliko "Novito" imalo je sljedeći promet na dan 10.10.t.g.

Naziv računa	Promet dugovne strane	Promet potražne strane
Roba u prometu na veliko	90.000	10.000
Ukalkulisana razlika u cijeni	10.000	40.000
Roba na putu	30.000	
Tekući račun	52.000	
Akcijski kapital obične akcije (100.000 akcija)		125.000
Dugoročni krediti		10.000
Kupci u inostranstvu (ino- kupci)	5.000 (5.000\$ po kursu 1\$:1€)	
Dobavljači u zemlji	2.000	4.000

Prenijeti promet na račune glavne knjige a zatim hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće ekonomske promjene :

1. Ino kupci su uplatili 5000\$ za izmirenje duga. Srednji kurs strane valute u odnosu na izvještajnu valutu na dan uplate bio je 1\$=0,7€
2. Po prijemnici br.4 primljena je roba na puta u vrijednosti 30.000€. Troškovi prevoza po fakturi br.7 su 1.000€, a PDV za usluge prevoza iznosi 190€. Roba je smještena u objekte za promet robe na veliko. Prodajna vrijednost primljene robe je 40.000€
3. Prema fakturi br.12 i otpremnici br.12/1 prodali smo kupcu ½ zaliha robe. Faktura glasi na iznos 71.400€ (od toga PDV iznosi 11.400€). Kupcu je odobren kasa skonto 1/3, n/8.
4. Kupac je uplatio cjelokupni dug po fakturi br.12 na tekući račun preduzeća u roku od 3 dana.
5. Po fakturi br.13 i otpremnici br.13/1 prodali smo kupcu ½ zaliha robe u prometu na veliko.
6. Dobavljač, kojem dugujemo 2.000€ obavještava nas knjižnim pismom da je naknadno odobrio sezonski rabat u iznosu od 100€.
7. Preduzeće je ugovorilo prodaju telefona čija je nabavna vrijednost 5.000€, uz uslov da je održava i servisira tri naredne godine. Preduzeće je ugovorilo prodaju sa održavanjem 6.000€ +PDV obračunat po opštoj stopi. Prodajna vrijednost telefona je 5500€, a cijena usluga servisiranje je 500€. Roba je isporučena kupcu.

8-3

Trgovinsko preduzeće na veliko "Novito" imalo je sljedeći promet na dan 01.10.t.g.

Naziv računa	Promet dugovne strane	Promet potražne strane
AVR-Unaprijed plaćeni troškovi reklama (40 mjeseci)	80.000	70.000
Prihodi od prodaje robe		100.000
N. V. prodane robe	40.000	
Materijal	200	
Dobavljači u inostranstvu		5.000 (5.000\$)
Građevinski objekti	90.000	14.500
I.V. građevinskih objekata	4.000	10.000
Dobavljači u zemlji	1.300	12.000
Devizni račun	10.000	

Polazne pretpostavke su:

a) obračunski period je tri mjeseca;

b) u magacinu se nalazi 200 kg materijala A nabavljen po sljedećim nabavnim cijenama:

I nabavka: $100\text{kg} \cdot 0,5\text{€/kg} = 50\text{€}$,

II nabavka: $70\text{ kg} \cdot 1\text{€/kg} = 70\text{€}$,

III nabavka: $50\text{kg} \cdot 1,6\text{€/kg} = 80\text{€}$

Prenijeti dati promet na račune glavne knjige i pomoćne knjige materijala, a zatim hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće ekonomske promjene:

1. Dobavljač nas obavještava knjižnim pismom da je zaračunao zateznu kamatu u iznosu od 50€.
2. Odobren je nenamjenski dugoročni kredit u iznosu od 12.000€. Prema ugovoru polugodišnji iznos anuiteta je 1.500€. Iznos kamate je 500€
3. Po fakturi/otpremnicu prodali smo 90 kg materijala A. Za obračun nabavne vrijednosti usvojen je metod prosječne cijene. Prodajna cijena materijala je 4€/kg. Obračunati pdv po opštoj stopi.
4. Prema deviznom izvodu isplaćene su obaveze prema ino dobavljaču u cjelosti. Srednji kurs strane valute u odnosu na izvještajnu valutu na dan uplate je $1\$ = 1.1\text{€}$.
5. Na osnovu odluke nadležnog organa i fakture prodat je građevinski objekat čija je nabavna vrijednost 12.000€, a otpisana vrijednost 4.000€. Prema fakturi prodajna vrijednost je 7.000€
6. U toku perioda nastali su sljedeći troškovi : troškovi reklama koji su unaprijed plaćeni, tromjesečna obaveza za porez na imovinu u iznosu od 122€ (rješenje nadležnog organa), obračunati troškova amortizacije, ako je procijenjen vijek trajanja građ. objekta 50 godina i usvojen je linearni metod otpisa, obračunati troškove kamata po osnovu odobrenog nenamjenskog kredita.
7. Građevinski objekat koji je potpuno otpisan, čija je nabavna vrijednost 10.000€, procijenjena vrijednost likvidacionog ostatka 500€, a troškovi rušenja prema fakturi bez PDV iznose 300€.

8-4

Sastaviti bilans stanja na osnovu sljedećih podataka: Investicije u toku (izgradnja proizvodnje hale) 4.800, Dati avansi (za nekretnine, postrojenja i opremu) 1.800, Oprema 25.000, Ispravka vrijednosti opreme 15.000, tekući račun 10.000, Emisiona premija 3.300, Akcijski kapital obične akcije (7.500 običnih akcija po nominalnoj cijeni 2€/akciji), Neraspoređena dobit iz prethodnog perioda 3.000, primljeni avansi 4.000€, Materijal na obradi i doradi 1.500, Mjenične obaveze 3.800, Ispravka vrijednosti mjeničnih obaveza 120, Otkupljene sopstvene obične akcije 2.000 (1000 običnih akcija), Kratkoročni krediti 1.120. Roba u prometu na veliko 3.000€

Otvoriti poslovne knjige i hronološki i sistematski proknjiži sljedeće poslovne promjene uvažavajući sljedeće pretpostavke:

- zalihe robe u prometu na veliko se vode po **nabavnoj vrijednosti**,

- obračunski period je **šest mjeseci**

1. Primljena je konačna obračunska situacija za izgradnju proizvodne hale na bruto vrijednost izvršenih radova 10.000€. Obračunati iznos PDV na datu obračunsku situaciju. Na osnovu komisijskog zapisnika stručne komisije objekat je stavljen u upotrebu.
2. Preduzeće je emitovalo 10.000 običnih akcija po nominalnoj cijeni 2€/akciji i 5000 prioritetnih akcija po nominalnoj cijeni 3€/akciji. Sve akcije su upisane. Obične akcije su prodate po tržišnoj vrijednosti 4€/akciji, a prioritetne po tržišnoj vrijednosti 5€/akciji. Akcionari su uplatili 1/2 upisanog kapitala i ukupnu emisionu premiju preko tekućeg računa (ugovor i izvod)
3. Primljena je faktura za troškove obrade i dorade materijala u iznosu od 800€, PDV je 152€.
4. a) Gotovinskim nalogom smo podignuli sa tekućeg računa 500€ za potrebe blagajne. Izvod jos nismo dobili;
5. Preduzeće je donijelo odluku da rashoduje mašinu čija je nabavna vrijednost 3.000€. Sredstvo je u potpunosti otpisano.
6. Primljene su dvije fakture :
 - a) fakturi br. 20 za prodaju mašine po prodajnoj vrijednosti 3.000€. Iznos PDV je 570€. Prema knjigovodstvenim podacima nabavna vrijednost mašine je 8.000€, a otpisana vrijednost 4.000€
 - b) fakturu br. 21 za prodaju 1/2 zaliha robe čija je prodajna vrijednost 4.000€. Obračunati pdv po opštoj stopi. Kupcima je odobren kasa skonto 5/15 neto 20, a u slučaju kašnjenja zaračunavamo mu zateznu kamatu od 5% za svaki dan kašnjenja.
7. Obračunati troškove amortizacije opreme ako je procijenjeni vijek trajanja 6 godina, a usvojen je linearni metod otpisa.
8. Prema izvodu poslovne banke izvršene su sljedeće uplate i isplate:
 - a) po pozivu akcionari su uplatili preostalu polovinu upisanog kapitala,
 - b) isplaćena je mjenična obaveza u cjelosti,
 - c) isplata anuiteta po osnovu otplate kratkoročnog kredita. Iznos rate je 110€, a iznos kamate 20€,
 - d) uplata kupca po osnovu fakture br.20 u roku od 25 dana od prijema fakture.